HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2010. január 5.)

az olaszországi postai ágazaton belül működő egyes pénzügyi szolgáltatásoknak a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről

(az értesítés a C(2009) 10382. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/12/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [1] és különösen annak 30. cikke (4) és (6) bekezdésére,

tekintettel az Olasz Köztársaság által e-mailben benyújtott és 2009. július 8-án beérkezett négy kérelemre,

a közbeszerzési tanácsadó bizottsággal való konzultációt követően,

mivel:

I. TÉNYEK

(1) 2009. július 8-án a Bizottsághoz négy, a 2004/17/EK irányelv 30. cikkének (4) bekezdése szerinti, Olaszország által e-mailben benyújtott kérelem érkezett. A Bizottság 2009. szeptember 24-én e-mailben további információkat kért, amelyeket a kezdeti határidő meghosszabbítását követően az olasz hatóságok 2009. október 16-án e-mailben elküldtek.

(2) Az Olasz Köztársaság által a Poste Italiane S.p.A. (a továbbiakban: a Poste) nevében elküldött kérelmek a Poste által nyújtott bizonyos pénzügyi szolgáltatásokra vonatkoznak. A 30. cikk (4) bekezdése szerinti négy önálló kérelem mindegyike négy külön csoportba sorolt különféle pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozik. A kérelmekben ismertetett szolgáltatások a következők:

a) Lakossági megtakarítások beszedése folyószámlán keresztül (a továbbiakban: megtakarítások).

b) Hitelnyújtás bankok és akkreditált pénzügyi közvetítők nevében (a továbbiakban: finanszírozás). A leírás értelmében ez a szolgáltatáscsoport elsősorban azokat az eseteket foglalja magában, amikor a Poste forgalmazóként jár el harmadik fél általi

— hitelnyújtás (különösen jelzálog és kölcsönök),

— fogyasztói hitelezés, és

— pénzügyi lízing során.

c) Befektetési szolgáltatások és tevékenységek (a továbbiakban: befektetések). A pénzügyi eszközök felügyelete és kezelése mellett a leírás szerint ez a szolgáltatáscsoport a következők alsó (forgalmazói) szakaszát foglalja magában:

— pénzügyi eszközök (különösen kötvények) eladása, és

[1] HL L 134., 2004.4.30., 1. o.

— kiegészítő nyugdíj- és pénzügyi/biztosítási termékek befektetése (különösen magánnyugdíj-biztosítások).

d) Fizetési és pénzátutalási szolgáltatások (a továbbiakban: fizetések). A leírás értelmében ez a szolgáltatáscsoport két külön kategóriát foglal magában, mégpedig

— fizetési szolgáltatásokat, amelyek a meghatározás értelmében hitelkártya- és bankkártya-szolgáltatásokat foglalnak magukban, valamint

— pénzátutalási szolgáltatásokat, ideértve az Eurogiro rendszeren keresztül vagy nemzetközi pénzesutalvánnyal történő nemzetközi pénzátutalásokat, illetve az Olaszországon belüli postai pénzesutalvánnyal történő átutalásokat.

(3) A kérelemhez csatolták egy független nemzeti hatóság (Autorità per la vigilanza sui contratti pubblici di lavori, servizi e forniture, a közbeszerzéseket felügyelő olasz hatóság) két nyilatkozatát. A hatóság 2008. november 12-i végleges nyilatkozatában hangsúlyozza, hogy amennyiben a 30. cikk (1) bekezdése az itt érintett szolgáltatások egy részére vagy mindegyikére nézve alkalmazandónak minősülne, különleges felügyeleti intézkedésekre lenne szükség annak érdekében, hogy biztosítani lehessen, hogy a közbeszerzésekre vonatkozó közösségi szabályok alkalmazása továbbra is megfelelően történik a Poste azon közbeszerzései esetén, amelyek a 30. cikk (1) bekezdésének hatályán kívül eső tevékenységek végrehajtását célozzák. A határozat következésképpen kimondja, hogy a Poste-nak meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket a beszerzéseknek a célzott tevékenység jellege szerinti elkülönítésére.

(4) A kérelemhez csatolták továbbá egy független nemzeti hatóság, az Autorità garante della concorrenza e del mercato (az olasz versenyhatóság) véleményét is. A hatóság hangsúlyozza az olasz pénzügyi ágazat általános nyitottságát, mivel ez több mint 800 bankot, több mint 80 bankcsoportot és 170-nél is több, a biztosítási ágazatban tevékenykedő vállalatot foglal magában; ez utóbbiak közül 68 intézmény kizárólag az életbiztosítási ágazat aktív szolgáltatója, 77 csak a nem életbiztosítások területén, 17 intézmény pedig mindkét biztosítási ágban tevékenykedik. A pénzügyi ágazatot emellett az összefonódás viszonylag alacsony szintje jellemzi, mivel 2007-ben az öt legnagyobb csoport összesített piaci részesedése a bankszektorban hozzávetőleg 51,5 %, az összes életbiztosítási ágazat tekintetében pedig körülbelül 53 % volt. A hatóság általános észrevételeiben arra is rámutat, hogy a Poste pénzügyi szolgáltatásait „a postai tevékenységén alapuló, igen átfogó és a többi szolgáltatóéhoz nem hasonlítható forgalmazási hálózaton keresztül nyújtja. A hálózatot mintegy 14 000 postahivatal alkotja [1], míg Olaszország vezető bankcsoportjának teljes hálózata 6 000-nél valamivel több fiókot számlál."

(5) A bankfúziók terén szerzett gyakorlata alapján a hatóság részletes megjegyzéseket fűzött a kérelemben foglalt egyes szolgáltatásokhoz, és a következőket állapította meg: „A Poste Italiane által indított eljárás a banki, a biztosítási és az irányított megtakarítási ágazatban folytatott alapvető tevékenységek széles körét érinti. Ezen ágazatok tekintetében, amelyekhez a hozzáférés korlátlannak tekinthető, a versenyhatóság a nyílt piacot jellemző tulajdonságokat állapított meg. […] Ebben az összefüggésben maga a Poste Italiane különleges szolgáltatónak tekinthető, egyrészről a BancoPosta/Bancoposta szolgáltatásait szabályozó normatív korlátozások, másrészről pedig az általa kiszolgált ügyfélkör jellege miatt. Ezt a Hatóság által ismert korábbi tények is megerősítik, amelyek szerint a Poste Italiane soha nem volt teljes mértékben összehasonlítható az érintett piacokon működő bankokkal vagy egyéb pénzügyi közvetítőkkel. A BancoPosta/Bancoposta szolgáltatásai összességükben kiegészítik a banki szolgáltatásokat, és azokhoz szorosan kapcsolódnak, de nem helyettesíthetik azokat […], a Poste Italiane sajátos jellege ellenére megállapítható, hogy a banki, pénzügyi és biztosítási szolgáltatások nyújtása Olaszországban olyan piacokon történik, amelyeket illetően a hozzáférés nem korlátozott, ahol különböző szolgáltatók működnek, és ahol az összefonódás mértéke hasonló az európai átlaghoz".

(6) Mindazonáltal az olasz versenyhatóság időközben eljárást indított a Poste Italiane S.p.A. ellen a kifizetések, pontosabban a postai folyószámlákon keresztül történő hitelátutalások terén meglévő erőfölényével való visszaélés miatt. A Poste Italiane jelenleg megbeszéléseket folytat a versenyhatósággal a probléma megoldásához szükséges lépésekről [2].

II. **JOGI KERETEK**

(7) Emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/17/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdése c) pontjának megfelelően az irányelv előírásai csak olyan mértékben vonatkoznak az említett c) pont negyedik francia bekezdésében meghatározott pénzügyi szolgáltatások nyújtására, amennyiben az ilyen szolgáltatásokat a rendelkezés b) pontjában meghatározott postai szolgáltatásokat is nyújtó szervezetek biztosítják. Olaszországban a Poste az egyetlen olyan ajánlatkérő, amely az e határozattal érintett szolgáltatásokat nyújtja.

[1] Lásd a Corte dei Conti [Számvevőszék] jelentését a Poste Italiane pénzgazdálkodásáról a 2006. pénzügyi évre vonatkozóan.

[2] Provvedimento N.19778. Poste Italiane-Aumento Commissione bolletini, a következő címen érhető el: www.agcm.it

(8) A 2004/17/EK irányelv 30. cikke előírja, hogy az irányelvben említett bármely tevékenység folytatására irányuló szerződések nem tartozhatnak a 2004/17/EK irányelv hatálya alá, ha abban a tagállamban, ahol a szerződést teljesítik, a tevékenység közvetlen módon ki van téve a versenynek olyan piacokon, amelyekre a belépés nem korlátozott. A versenynek való közvetlen kitettséget objektív szempontok alapján kell értékelni, figyelembe véve az érintett ágazat egyedi jellemzőit. A piaci belépés akkor minősül szabadnak, ha a tagállam végrehajtotta és alkalmazta az adott ágazatot vagy annak egy részét megnyitó, megfelelő közösségi jogszabályokat. Ha az itt érintett szolgáltatások esetéhez hasonlóan az irányelv XI. mellékletében nem szerepelnek vonatkozó közösségi jogszabályok, a 30. cikk (3) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy „bizonyítani kell, hogy az érintett piacra való belépés ténylegesen és jogilag is szabad".

(9) A pénzügyi szolgáltatások tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy közösségi szinten számos olyan jogi aktust fogadtak el, amelynek célja az ágazati szolgáltatások létrehozásának és biztosításának liberalizációja. Továbbá a Bizottság a Poste-t érintő egyéb állami támogatásokkal kapcsolatos ügyekben is megállapította, hogy „a bankszektor sok éve nyitva áll a verseny előtt. A fokozatos liberalizáció fokozta a versenyt, amit már az EK-Szerződésben előírt tőke szabad mozgása indított el." ([1]) A 30. cikk (3) bekezdése által a piacra való szabad belépés tekintetében előírt feltétel ezért teljesítettnek tekinthető.

(10) Egy adott piacon a versenynek való közvetlen kitettséget több mutató alapján kell értékelni, amelyek közül önmagában egyik sem döntő jellegű. A határozat által érintett piacokra vonatkozó egyik fontos paraméter az adott piac legfontosabb szereplőinek piaci részesedése. A másik kritérium a piacok összefonódásának szintje. Mivel a határozat hatálya alá tartozó egyes tevékenységek feltételei változóak, a versenyhelyzet vizsgálata során figyelembe kell venni a különböző piacokon fennálló különböző helyzeteket.

(11) Noha bizonyos esetekben a piac fogalmának szűkebb meghatározása is elképzelhető, e határozat alkalmazásában az érintett piac pontos meghatározása nyitva hagyható, mivel az elemzés eredménye a Poste által benyújtott kérelemben felsorolt szolgáltatások közül több esetében a szűkebb vagy a tágabb értelmű meghatározástól függetlenül ugyanaz marad.

(12) Ez a határozat nem sérti a versenyszabályok alkalmazását.

III. ÉRTÉKELÉS

Megtakarítások

(13) A fenti (5) preambulumbekezdésben említetteknek megfelelően az illetékes olasz hatóság korábban több olaszországi bank és más pénzügyi intézmények közötti fúzióval ([2]) is foglalkozott, és megállapította, hogy a Poste által a postai folyószámlákhoz kapcsolódóan nyújtott pénzügyi szolgáltatások a bankok által a különböző típusú bankszámlák révén nyújtott szolgáltatások szempontjából „kiegészítő" és nem „helyettesítő" jellegűek. Ezt a gyakorlatot azonban összefüggéseiben kell szemlélni, vagyis meg kell vizsgálni, hogy nincs-e a Poste-nak lehetősége arra, hogy versenynyomást gyakoroljon a bankokra. ([3]) Az olasz hatóság által, illetve részére elvégzett részletes elemzés eredményei arról tanúskodnak, hogy a bankszámlával rendelkező ügyfelek túlnyomó része ([4]) nem szüntetné meg jelenlegi bankszámláját, és nem nyitna helyette postai folyószámlát. Ennek megfelelően 2005-ben több mint 28 millió (jogi vagy természetes) személy rendelkezett csak bankszámlával, több mint 3 millióan bankszámlával és postai folyószámlával egyaránt, és kevesebb mint 2,3 millióan csak postai folyószámlával. Megjegyzendő továbbá, hogy az eredmények szerint a kizárólag postai folyószámlával rendelkező személyek száma lassabb ütemben nő, mint a posta- és bankszámlával egyaránt rendelkezőké. Ezeket a tényeket nagy részben magyarázzák a Poste működését szabályozó normatív korlátozások, valamint ebből következően az a tény, hogy az intézmény saját folyószámláihoz kapcsolódóan szűkebb körű szolgáltatásokat nyújt. A széles körű szolgáltatásokat igénylő ügyfelek ezért nem szívesen váltanának az általuk megszokott szolgáltatásokat nem biztosító postai folyószámlára ([5]). A kétféle számlatípus használatát leggyakrabban azzal magyarázták, hogy így „minden alkalommal a legpraktikusabb/legegyszerűbb és/vagy a legelőnyösebb/leggazdaságosabb [megoldás] választható".

([1]) Lásd a Bizottság által a C42/06 (ex NN52/06) állami támogatás – Olaszország – Poste Italiane – BancoPosta/Bancoposta ügyben hozott 2006. szeptember 26-i C(2006) 4207 végleges határozat 59. pontját, és ugyanebben az értelemben a Bizottság által a C49/06 (ex NN65/06) állami támogatás – Olaszország – Poste Italiane – BancoPosta/Bancoposta ügyben hozott 2006. november 22-i C(2006) 5478 végleges határozat 72. pontját.

([2]) Lásd különösen a hatóság által a C8027 Intesa/Sanpaolo ügyben hozott 2007. december 20-i 16249 sz. döntést; Közlöny 49/2006.

([3]) A fent említett Intesa/Sanpaolo eset során végzett részletes elemzés többek között azt vizsgálta, milyen mértékben lennének hajlandók a banki ügyfelek átváltani a Poste által nyújtott szolgáltatásokra.

([4]) A megkérdezettek 78,1 %-a nem váltana postai folyószámlára, míg 10,1 %-uk igen. Általánosságban ugyanez a tendencia volt megfigyelhető akkor is, amikor azt vizsgálták, mennyire lennének hajlandók váltani a banki ügyfelek, ha bankszámlájuk használatának díja 5 %-kal megemelkedne. A többség ebben az esetben sem szüntette volna meg bankszámláját azért, hogy postai folyószámlát nyisson.

([5]) Míg a normatív korlátozások változatlanok maradnak, a Poste elkezdte az általa nyújtott szolgáltatások körének bővítését, ami várhatóan fokozza majd a versenyt.

(14) E határozat célja annak megállapítása, vajon a Poste által kínált szolgáltatások olyan szintű versenynek vannak-e kitéve (azokon a piacokon, amelyekre a belépés szabad), amely biztosítja, hogy a Poste által az itt érintett tevékenységek folytatására irányuló beszerzések a 2004/17/EK irányelvben előírt beszerzési szabályok által meghatározott fegyelem hiányában is átlátható, megkülönböztetésmentes módon történjenek, olyan feltételek alapján, amelyek lehetővé teszik a gazdasági szempontból legelőnyösebb megoldás meghatározását. Ennek érdekében tehát meg kell vizsgálni, hogy a bankoknak lehetősége van-e arra, hogy versenynyomást gyakoroljanak a Poste intézményére.

(15) A fenti (13) preambulumbekezdésben felsorolt tények – különösen az a tény, hogy a Poste ügyfele számára a bankszámla új szolgáltatásokat, de a két számlatípus által kínált szolgáltatások igénybe vételekor legalábbis több lehetőséget kínál – erősen valószínűsíti, hogy a Poste valóban versenynyomásnak van kitéve a bankok részéről. Ezt jelzi a Bizottság 2006. szeptember 26-i C(2006) 4207 végleges határozata [1] is, amelyben a Bizottság a Poste-nak a pénzügyi szolgáltatások piacán való versenyhelyzetét vizsgálva kifejezetten kimondta, hogy „a postai folyószámlák különösen olyan esetekben állnak versenyben a banki folyószámlákkal, ahol a bankok és a PI fiókjai egyaránt elérhetők.” [2] Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy az állami támogatások területén végzett piacelemzés rendkívül általános módon történik abban az értelemben, hogy a piacok nem definiáltak, és nem kerül sor konkrét piaci tesztek végrehajtására. Ezért nem beszélhetünk olyan szervezett piaci vizsgálatokról, mint amilyeneket a Bizottság például a trösztellenes határozatokhoz kapcsolódóan indított.

(16) Következésképpen a 30. cikk alkalmazásában és a versenyszabályok sérelme nélkül, annak megállapításakor, hogy a megtakarítási szolgáltatások nyújtásakor a Poste ki van-e téve közvetlen versenynek, figyelembe kell venni a bankok és más pénzügyi intézmények által nyújtott szolgáltatásokat.

(17) Földrajzi szempontból a megtakarítási beszedések piacai regionális kiterjedésűek, és a Poste piaci részesedése régiónként eltérő. Az olasz hatóságok által 2009. október 16-án elküldött legújabb rendelkezésre álló információk szerint a Poste piaci részesedése a Trentino Alto Adige régióban tapasztalt 1,4 %, valamint a Molisében mért 11,8 %-os régióbeli maximum közötti sávban mozog. A rendelkezésre álló adatok szerint a Poste részesedése 2006-ban országos szinten 5,6 %-nak felelt meg, és a következő években láthatóan ezen a szinten maradt, illetve némileg csökkent. Figyelembe véve a szóban forgó piac összefonódásának mértékét, ahol a két legnagyobb versenytárs országos szintű összesített piaci részesedése 2008-ban becslések szerint 44,7 % volt, ezek a tényezők a versenynek való közvetlen kitettségre utaló jelzésként értékelendők.

Finanszírozás

(18) Az e megnevezéssel illetett szolgáltatások a meghatározás szerint a hitelnyújtást, vagyis a (harmadik fél általi) jelzáloghiteleket és kölcsönöket, a fogyasztói hitelezést és a pénzügyi lízinget foglalják magukban. A Poste a működését szabályozó normatív korlátozásokat (az intézmény nem nyújthat hitelt a lakosságnak) figyelembe véve alapvetően olyan közvetítőként tevékenykedik, amely az érintett szolgáltatásokat bankok és akkreditált pénzügyi közvetítők nevében nyújtja. A Poste, belső részlege, a BancoPosta/Bancoposta révén „elsősorban a fogyasztói banki és pénzügyi szolgáltatások kiskereskedelmi piacán” tevékenykedik, „és csak marginálisan van jelen az üzleti szolgáltatások és a közigazgatás piacán”.

(19) Az itt érintett szolgáltatások további alcsoportokra bonthatók olyan tényezők alapján, mint amilyen például a kölcsönfelvétel célja [3] vagy a jellemző ügyfél (fogyasztók, kkv-k, nagyobb vállalkozások, közigazgatás) stb. A (11) preambulumbekezdésnek megfelelően azonban a pontos meghatározás e határozat alkalmazásában nyitva hagyható.

(20) A számításoktól függően a Poste által személyikölcsön-forgalmazóként elért piaci részesedés 2008-ban hozzávetőleg 4,8 % [4] – 5 % volt, míg a személyi kölcsönök területén tevékenykedő három legnagyobb versenytársának összesített piaci részesedése ugyanebben az évben 43,6 %-ot tett ki. A pénzügyi lízing tekintetében a Poste 2008. évi piaci részesedése elhanyagolható, csupán 0,03 %. A jelzálogokat illetően bár ennél magasabb piaci részesedést könyvelhetett el, az eredmény így is meglehetősen elhanyagolható, hiszen 2008-ban csupán 1,6 %-os volt. E határozat alkalmazásában ezért ezek a tényezők a versenynek való közvetlen kitettségre utaló jelzésként értékelendők.

Befektetések

(21) A befektetések területén a Poste elsősorban a pénzügyi eszközök (főként kötvények), illetve a kiegészítő nyugdíj- és pénzügyi/biztosítási termékek (főként magánnyugdíj-biztosítások) eladásának alsó (forgalmazói) fázisában vesz részt aktívan. Ezek a szolgáltatások számos különböző módon csoportosíthatók (a pénzügyi eszköz típusától, az irányítási láncon belül [feljebb/lejjebb] elfoglalt helytől, az ügyfelek típusától stb. függően). E határozat alkalmazásában a pontos meghatározás ebben az esetben is nyitva hagyható (lásd a fenti (11) preambulumbekezdést).

[1] A Bizottság által a C42/06 (ex NN52/06) állami támogatás – Olaszország Poste Italiane – BancoPosta/Bancoposta „A pénzügyminisztériumnál vezetett folyószámlák kamatozása” tárgyú ügyben hozott határozat (HL C 290., 2006.11.29., 8. o.).

[2] A határozat 60. pontja. Ugyanebben az értelemben lásd még a Bizottság által a C-49/06 (ex NN 65/06) állami támogatás – Olaszország – Poste Italiane – Postai megtakarítások ügyben hozott 2006. november 22-i C(2006) 5478 végleges határozat 73. pontját (HL C 31., 2007.2.13., 11. o.).

[3] Pl.: általános célra vagy konkrét árucikk, például gépjármű vásárlására.

[4] Ideértve a Deutsche Bank-kölcsönök és a Compass-kölcsönök eladását is.

(22) A rendelkezésre álló információk értelmében a Poste által az itt érintett egyes területeken elért piaci részesedés mértéke a viszonylag korlátozottól – a teljes közvetett bevétel 19,8 %-a, ideértve a BancoPosta/Bancoposta-kötvényeket is – az elhanyagolhatóig terjedt, mint például a kölcsönös befektetési alapok esetében, ahol a 2008. évi piaci részesedés 0,7 %-ot tett ki. Ez utóbbi területen két fő versenytársának összesített piaci részesedése 43,4 %; a kölcsönös befektetési alapok különböző forgalmazási csatornáit vizsgálva még nyilvánvalóbbá válik a versenynyomás, mivel a bankokon ([1]) és közvetítőkön ([2]) keresztül megvalósuló forgalmazás 78,3 %-os piaci részesedésnek felel meg, szemben a postahivatali forgalmazás által elért 0,7 %-kal. Az életbiztosítások területén 2008-ban a Poste különböző típusú biztosításokat kínált az I. és III. biztosítási ágazaton belül, míg a IV., V. és VI. ágazatban nem tevékenykedett aktívan. A megkötött biztosítások számát tekintve az I. ágazatba tartozó életbiztosítások terén elért piaci részesedése 17,03 %-ot tett ki, míg a III. ágazatban ez az érték 19,4 % volt. Az ágazatok összesített eredményeit tekintve a Poste átfogó piaci részesedése a megkötött biztosítások száma szempontjából 2008-ban 17,5 % volt. A beszedett életbiztosítási díjakat (vagyis az értékoldalt) figyelembe véve a Poste 2008-ban 10,1 %-os piaci részesedést szerzett szemben az ugyanebben az évben a bankok által beszedett 43,6 %-os, valamint az ügynökök által elért 23,8 %-os részesedéssel. E határozat alkalmazásában ezért ezek a tényezők a versenynek való közvetlen kitettségre utaló jelzésként értékelendők.

Fizetési és pénzátutalási szolgáltatások

(23) Az itt érintett fizetési szolgáltatások hitelkártya-szolgáltatásokat, köztük rulírozó hitelkártyákat, bankkártya-szolgáltatásokat és előre fizetett kártyával kapcsolatos szolgáltatásokat tartalmaznak. A Postét érintő fent említett normatív korlátozások értelmében az intézmény a hitelkártyák tekintetében alapvetően közvetítő szerepet tölt be, és a fizetésképtelenség kockázatát teljes mértékben vállaló más intézmények által kibocsátott kártyákat értékesíti. Bankkártyák (Postamat) és előre fizetett kártyák kibocsátására ugyanakkor lehetősége van. A kapott adatok szerint a Poste által a hitelkártyák értékének tekintetében elért piaci részesedés 2008-ban 0,8 %-ot tett ki. ([3]) A bankkártyák piacán az intézmény 16,74 %-os részesedést szerzett, amely a teljes olaszországi fizetési-kártya-ágazat 44,6 %-ának felel meg. A bankkártya-ágazat fennmaradó részét a POS-terminálokon (Point of Sale, értékesítési pont) való fizetéshez használt bankkártyák teszik ki. Különösen az előre fizetett kártyák tekintetében a Poste a PostePay kártya 2003 novemberi bevezetését követően jelentős részesedést szerzett, és jelenlegi piaci részesedése a 2007. évi 59,8 %-ról 2008-ban 56,5 %-ra csökkent. Ezzel szemben ugyanebben az időszakban két legnagyobb versenytársának összesített piaci részesedése 15,7 %-ról 20,4 %-ra nőtt, míg a három legnagyobb versenytárs esetében az összesített piaci részesedés a 2007. évi 18,8 %-ról 2008-ban 24,6 %-ra emelkedett. Jóllehet a Poste által ezen a piacon elfoglalt pozíció, amely a teljes olaszországi fizetésikártya-ágazat 9,7 %-nak felel meg, továbbra is erős, három legnagyobb versenytársának összesített (és növekedő) piaci részesedése megközelíti a Poste részesedésének felét, és ezen a szinten a versenytársak jelentős versenynyomást gyakorolhatnak a Postéra ([4]). E határozat alkalmazásában ezért ezek a tényezők a hitelkártyák, bankkártyák és előre fizetett kártyák piacán a versenynek való közvetlen kitettségre utaló jelzésként értékelendők.

(24) A fenti (2) preambulumbekezdés d) pontjában említettek szerint a kérelem a pénzátutalási szolgáltatásokra is vonatkozik. A rendelkezésre álló adatok alapján a Poste által a pénzesutalványok és a banki megbízások tekintetében elért piaci részesedés mértéke 2008-ban 16 %-os volt. Megbeszélések folynak a banki megbízások és a postai pénzesutalványok közötti átjárhatóság és verseny fokozásáról. A nemzetközi pénzesutalványokra vonatkozóan a rendelkezésre álló információk nem tartalmaznak a Poste piaci részesedésével kapcsolatos adatokat, feltehetően azért, mert a nemzetközi pénzátutalásokra vonatkozó statisztikáknak a bankrendszerből történő kinyerése nehézségekbe ütközik. Ugyanakkor figyelembe véve, hogy a pénzesutalványoknak és banki megbízásoknak összesen alig több mint 2 %-a nemzetközi pénzesutalvány, valamint, hogy a határokon átnyúló pénzátutalások tekintetében egyre növekvő liberalizációs kezdeményezések figyelhetők meg (pl. egységes eurofizetési térség), e határozat alkalmazásában ez elhanyagolhatónak tekinthető. E határozat alkalmazásában ezért ezek a tényezők a pénzátutalási szolgáltatások piacán a versenynek való közvetlen kitettségre utaló jelzésként értékelendők.

IV. **KÖVETKEZTETÉSEK**

(25) Tekintettel a (13)–(24) preambulumbekezdésben megvizsgált tényezőkre, a 2004/17/EK irányelv 30. cikkének (1) bekezdésében a versenynek való közvetlen kitettségre vonatkozó feltételt Olaszországban a következő szolgáltatások tekintetében teljesítettnek kell tekinteni:

a) lakossági megtakarítások beszedése folyószámlán keresztül;

b) hitelnyújtás bankok és akkreditált pénzügyi közvetítők nevében;

c) befektetési szolgáltatások és tevékenységek;

d) fizetési és pénzátutalási szolgáltatások.

([1]) 58,1 %.
([2]) 20,2 %.
([3]) Az aktív hitelkártyák számát figyelembe véve 1,9 %-ot.

([4]) Ez értelemszerűen a korábbi határozatokban is alkalmazott érvelés; lásd a bizonyos svédországi postai ágazati szolgáltatásoknak a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről szóló, 2008. december 19-i 2009/46/EK bizottsági határozat (17) preambulumbekezdését (HL L 19., 2009.1.23., 50. o.).

(26) Mivel a piachoz való korlátlan hozzáférés feltétele is teljesül, a 2004/17/EK irányelv nem alkalmazandó abban az esetben, ha az ajánlatkérők a (25) preambulumbekezdés a)–d) pontjában felsorolt szolgáltatások nyújtását Olaszországban lehetővé tevő szerződéseket ítélik oda, sem pedig akkor, ha az ilyen tevékenységek Olaszországban való folytatására szerveznek tervpályázatot.

(27) E határozat alapját az Olasz Köztársaság által benyújtott információk alapján a 2009 júliusától októberéig fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi. E határozat felülvizsgálható, amennyiben a jogi vagy ténybeli helyzetben beálló jelentős változások miatt a 2004/17/EK irányelv 30. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozó feltételek nem teljesülnek,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2004/17/EK irányelv nem alkalmazható az ajánlatkérő felek által odaítélt, és Olaszországban megvalósítandó következő szolgáltatásokat lehetővé tevő szerződésekre:

a) lakossági megtakarítások beszedése folyószámlán keresztül;

b) hitelnyújtás bankok és akkreditált pénzügyi közvetítők nevében;

c) befektetési szolgáltatások és tevékenységek;

d) fizetési és pénzátutalási szolgáltatások.

2. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2010. január 5-én.

a Bizottság részéről
Charlie McCREEVY
a Bizottság tagja